

DOMSTOLENS DOM (andra avdelningen)
den 14 juli 2005 *

I mål C-40/03 P,

angående ett överklagande enligt artikel 49 i EG-stadgan för domstolen som ingavs den 29 januari 2003,

Rica Foods (Free Zone) NV, med säte i Oranjestad (Aruba), företrätt av G. van der Wal, advocaat

klagande,

i vilket de övriga parterna är:

Europeiska gemenskapernas kommission, företräd av T. van Rijn, i egenskap av ombud, med delgivningsadress i Luxemburg,

svarande i första instans,

* Rättegångsspråk: nederländska.

Konungariket Nederländerna, företrätt av H. Sevenster, i egenskap av ombud, med delgivningsadress i Luxemburg,

Konungariket Spanien, företrätt av N. Díaz Abad, i egenskap av ombud, med delgivningsadress i Luxemburg,

intervenienter i första instans,

meddelar

DOMSTOLEN (andra avdelningen)

sammansatt av avdelningsordföranden C.W.A. Timmermans samt domarna R. Silva de Lapuerta, R. Schintgen (referent), G. Arestis och J. Klučka,

generaladvokat: P. Léger,

justitiesekreterare: avdelningsdirektören M. Ferreira,

med hänsyn till det skriftliga förfarandet och efter det muntliga förfarandet den 16 december 2004,

och efter att den 17 februari 2005 ha hört generaladvokatens förslag till avgörande,

följande

Dom

- 1 Rica Foods (Free Zone) NV (nedan kallat Rica Foods) har genom sitt överklagande begärt att domstolen skall upphäva Europeiska gemenskapernas förstainstansrätts dom av den 14 november 2002 i de förenade målen T-332/00 och T-350/00, Rica Foods och Free Trade Foods mot kommissionen (REG 2002, s. II-4755) (nedan kallad den överklagade domen). Denna dom ledde till att förstainstansrätten ogillade bolagets talan om ogiltigförklaring av kommissionens förordning (EG) nr 2081/2000 av den 29 september 2000 om fortsatta skyddsåtgärder rörande import från utomeuropeiska länder och territorier av sockerprodukter som omfattas av kumulation mellan EG och ULT (EGT L 246, s. 64) (nedan kallad den ifrågasatta förordningen).

Tillämpliga bestämmelser

Den gemensamma organisationen av marknaden för socker

- 2 Genom förordning (EG) nr 2038/1999 av den 13 september 1999 om den gemensamma organisationen av marknaden för socker (EGT L 252, s. 1) kodifierade Europeiska unionens råd förordning (EEG) nr 1785/81 av den 30 juni 1981, genom vilken denna gemensamma organisation infördes (EGT L 177, s. 4; svensk specialutgåva, område 3, volym 13, s. 110). Sistnämnda förordning har ändrats vid ett flertal tillfällen. Syftet med organisationen är att reglera den gemensamma marknaden för socker för att öka antalet arbetstillfällen och höja levnadsstandarderna för gemenskapens producenter.

- 3 Stödet till produktionen i gemenskapen ges i form av prisgarantier och begränsas till nationella produktionskvoter (A-kvot och B-kvot), som rådet fördelar till varje medlemsstat med tillämpning av förordning nr 2038/1999. Medlemsstaterna fördelar därefter kvoterna mellan producenterna. Det socker som omfattas av kvot B (kallat B-socker) påförs en högre produktionsavgift än det socker som omfattas av kvot A (kallat A-socker). Socker som produceras utöver A- och B-kvoterna kallas C-socker och får inte säljas inom Europeiska gemenskapen om det inte förs in i A- eller B-kvoterna för den följande säsongen.

- 4 Vid export av annat socker än C-socker till länder utanför gemenskapen betalas exportbidrag ut med stöd av artikel 18 i förordning nr 2038/1999. Exportbidragen motsvarar skillnaden mellan priset på socker på gemenskapsmarknaden och priset på världsmarknaden.

- 5 Den mängd socker som kan exporteras med exportbidrag och den högsta tillåtna summan av exportbidrag per år regleras i världshandelsorganisationens avtal (nedan kallade WTO-avtalen), i vilka gemenskapen är part (godkända genom rådets beslut 94/800/EG av den 22 december 1994 om ingående, på Europeiska gemenskapens vägnar — vad beträffar frågor som omfattas av dess behörighet — av de avtal som är resultatet av de multilaterala förhandlingarna i Uruguayrundan (1986–1994) (EGT L 336, s. 1; svensk specialutgåva, område 11, volym 38, s. 3)). Senast från och med regleringsåret 2000/2001 skall den mängd socker som kan exporteras med exportbidrag och den högsta tillåtna summan av bidrag begränsas till 1 273 500 ton respektive 499,1 miljoner euro. Detta utgör en minskning med 20 respektive 36 procent i jämförelse med sifferuppgifterna för regleringsåret 1994/1995.

Reglerna om associering av de utomeuropeiska länderna och territorierna med Europeiska gemenskaperna

- 6 Gemenskapens verksamhet skall enligt artikel 3.1 s EG innefatta associering av utomeuropeiska länder och territorier (ULT) "i syfte att öka handeln och att gemensamt främja den ekonomiska och sociala utvecklingen".

- 7 Nederländska Antillerna och Aruba ingår i ULT.
- 8 Dessa länders associering med gemenskapen regleras i ULT.
- 9 Ett flertal beslut har fattats på grundval av artikel 136 i EG-fördraget (nu artikel 187 EG i ändrad lydelse). Bland dessa beslut återfinns rådets beslut 91/482/EEG av den 25 juli 1991 om associering av de utomeuropeiska länderna och territorierna med Europeiska gemenskapen (EGT L 263, s. 1; svensk specialutgåva, område 11, volym 18, s. 3). Enligt artikel 240.1 i detta beslut skall det gälla under en period av tio år från den 1 mars 1990.
- 10 Olika bestämmelser i beslut 91/482 har ändrats genom rådets beslut 97/803/EG av den 24 november 1997 om revidering efter halva giltighetstiden av beslut 91/482 (EGT L 329, s. 50). Giltighetstiden för beslut 91/482 i dess lydelse enligt beslut 97/803 (nedan kallat ULT-beslutet) förlängdes fram till och med den 28 februari 2001 genom rådets beslut 2000/169/EG av den 25 februari 2000 (EGT L 55, s. 67).
- 11 I artikel 101.1 i ULT-beslutet föreskrivs följande:

”Produkter med ursprung i ULT skall importeras till gemenskapen utan importtull.”

- 12 I artikel 102 i samma beslut föreskrivs följande:

”Utan att det påverkar tillämpningen [av artikel] 108b skall gemenskapen inte tillämpa kvantitativa restriktioner på import av varor med ursprung i ULT eller åtgärder med motsvarande verkan.”

- 13 I artikel 108.1 första strecksatsen i ULT-beslutet hänvisas till bilaga II till beslutet angående definitionen av begreppet ursprungsvaror och de metoder för administrativt samarbete som har avseende på detta. Enligt artikel 1 i denna bilaga skall en vara anses ha sitt ursprung i ULT, gemenskapen eller staterna i Afrika, Västindien och Stilla havet (nedan kallades AVS-staterna) om den antingen har helt producerats eller i tillräcklig grad behandlats eller bearbetats där.
- 14 Artikel 3.3 i ovannämnda bilaga II innehåller en uppräknning av de verksamheter som skall anses som otillräcklig bearbetning eller behandling för att en produkt från bland annat ULT skall anses ha karaktären av ursprungsvara.
- 15 Artikel 6.2 i ovannämnda bilaga II innehåller emellertid bestämmelser kallade ”kumulation av ursprung mellan EG och ULT och mellan AVS och ULT”. I denna artikel föreskrivs följande:

”När varor som helt framställs inom gemenskapen eller AVS-staterna bearbetas eller behandlas i ett ULT skall de anses som helt framställda i ULT.”

- 16 Enligt artikel 6.4 i ovannämnda bilaga II är dessa regler om kumulation av ursprung mellan EG och ULT och mellan AVS och ULT tillämpliga på "all bearbetning eller behandling som utförs i ULT, däribland de verksamheter som räknas upp i artikel 3.3".
- 17 Genom beslut 97/803 har bland annat artikel 108b införts i ULT-beslutet. I artikel 108b.1 föreskrivs att "den kumulation av ursprung mellan AVS och ULT som avses i artikel 6 i bilaga II [skall] tillåtas för en årlig kvantitet på 3 000 ton socker". Tillämpningen av regeln om kumulation av ursprung mellan EG och ULT begränsades emellertid inte genom beslut 97/803.
- 18 Enligt artikel 109.1 i ULT-beslutet får Europeiska gemenskapernas kommission vidta "nödvändiga skyddsåtgärder" om "tillämpningen av detta beslut resulterar i allvarliga störningar i en ekonomisk sektor inom gemenskapen eller inom en eller flera av dess medlemsstater, eller om den resulterar i att deras externa ekonomiska stabilitet äventyras eller att det uppstår svårigheter som kan leda till en försämring inom en sektor av gemenskapens verksamhet eller i en region inom gemenskapen". Enligt artikel 109.2 i ULT-beslutet skall kommissionen välja "sådana åtgärder som så litet som möjligt stör associeringen och gemenskapens funktion". Dessa åtgärder skall "inte [heller] överskrida gränserna för vad som är strikt nödvändigt för avhjälpan av de svårigheter som har uppstått".

Skyddsåtgärder som vidtagits med avseende på import av socker och blandningar av socker och kakao som omfattas av kumulation av ursprung mellan EG och ULT

- 19 Kommissionens förordning (EG) nr 2423/1999 av den 15 november 1999 om införande av skyddsåtgärder rörande socker med KN-nummer 1701 och blandningar av socker och kakao med KN-numren 1806 10 30 och 1806 10 90, med ursprung i de utomeuropeiska länderna och territorierna (EGT L 294, s. 11) antogs med stöd av artikel 109 i ULT-beslutet.

- 20 Genom denna förordning, som var giltig till och med den 29 februari 2000, underställdes import av socker som omfattas av kumulation av ursprung mellan EG och ULT ett system för minimipriser och import av blandningar av socker och kakao (nedan kallade blandningarna) med ursprung i ULT sådan gemenskapsövervakning som föreskrivs i artikel 308d i kommissionens förordning (EEG) nr 2454/93 av den 2 juli 1993 om tillämpningsföreskrifter för rådets förordning (EEG) nr 2913/92 om inrättandet av en tullkodex för gemenskapen (EGT L 253, s. 1; svensk specialutgåva, område 2, volym 10, s. 1)
- 21 Den 29 februari 2000 antog kommissionen, också med stöd av artikel 109 i ULT-beslutet, förordning (EG) nr 465/2000 om införande av skyddsåtgärder rörande import från ULT av sockerprodukter som omfattas av kumulation mellan EG och ULT (EGT L 56, s. 39) I denna förordning begränsas för perioden från den 1 mars 2000 till den 30 september 2000 kumulation av ursprung mellan EG och ULT till 3 340 ton socker för produkter med KN-numren 1701, 1806 10 30 och 1806 10 90.
- 22 Kommissionen antog den 29 september den ifrågasatta förordningen, även denna gång med stöd av artikel 109 i ULT-beslutet.
- 23 Följande framgår av skälen 1, 4, 5 och 6 i den sistnämnda förordningen

"1) Kommissionen har konstaterat att importen av socker (KN-nummer 1701) och av blandningar av socker och kakao med KN-numren 1806 10 30 och 1806 10 90 som kommer från [ULT] har ökat kraftigt från och med år 1997 till och med år 1999, särskilt oförädlad socker som omfattas av kumulation av

ursprung mellan EG och ULT. Denna import har utvecklats från 0 ton år 1996 till över 53 000 ton år 1999. Dessa produkter beviljas vid import till gemenskapen undantag från importtull och tas emot utan kvantitativa begränsningar i enlighet med artikel 101.1 i ULT-beslutet.

...

- 4) Det har under de senaste åren uppstått svårigheter på gemenskapsmarknaden för socker. Det råder överskott på denna marknad. Sockerkonsumtionen ligger på en konstant nivå på omkring 12,8 miljoner ton per år. Produktionen inom ramen för kvoterna ligger på omkring 14,3 miljoner ton per år. All import av socker innebär därför export av en motsvarande kvantitet socker som producerats i gemenskapen, men som inte kan avsättas där. Exportbidrag för detta socker betalas — inom vissa kvotbegränsningar — via gemenskapsbudgeten (för närvarande cirka 520 euro per ton). Denna export med exportbidrag är dock begränsad i volym genom det avtal om jordbruk som slöts inom ramen för Uruguayrundan och minskas från 1 555 600 ton regleringsåret 1995/1996 till 1 273 500 ton regleringsåret 2000/2001.

- 5) Den gemensamma organisationen av marknaden för socker riskerar att kraftigt störas på grund av dessa svårigheter. För regleringsåret 2000/2001 har kommissionen beslutat att minska kvoterna för gemenskapens producenter med omkring 500 000 ton ... All ytterligare import av socker och produkter med hög sockerhalt från ULT kommer att innebära en större minskning av gemenskapsproducenternas kvoter och, följaktligen, en större minskning av deras garanterade inkomst.

- 6) Det föreligger alltså fortfarande en risk för försämring för en av gemenskapens verksamhetssektorer ...”

24 Artikel 1 i den ifrågasatta förordningen har följande lydelse:

”För produkter med KN-numren 1701, 1806 10 30 och 1806 10 90 som omfattas av den kumulation av ursprung mellan EG och ULT som avses i artikel 6 i bilaga II till [ULT-beslutet] skall en kvantitet på 4 848 ton socker tillåtas under tillämpningsperioden för denna förordning

För att inte denna mängd skall överskridas skall hänsyn tas till sockerhalten för andra importerade produkter än oförädlat socker.”

25 Det framgår av skäl 8 i den ovannämnda förordningen att kommissionen har fastställt denna kvot till 4 848 ton genom att beakta ”summan av de största årliga importvolymerna som konstaterats för de berörda produkterna under de tre åren närmast före år 1999, vilket var det år då importen uppvisade exponentiell tillväxt. Kommissionen skall när den bestämmer vilka sockerkvantiteter som kan komma i fråga ta hänsyn till den ståndpunkt som ordföranden i Europeiska gemenskapernas förstainstansrätt intog i sina beslut av den 12 juli och den 8 augusti 2000 i de förenade målen T-94/00 R, T-110/00 R och T-159/00 R, dock utan att ståndpunkten anses berättigad. För att undvika onödiga förfaranden och med det enda syftet att vidta dessa skyddsåtgärder skall kommissionen i fråga om socker med KN-nummer 1 701 för året 1997 beakta den totala summan av 10 372,2 ton, vilket motsvarar den totala import som Eurostat konstaterat av socker från ULT som omfattas av kumulation av ursprung både mellan EG och ULT och mellan AVS och ULT”.

26 Enligt artikel 2 i den ifrågasatta förordningen krävs importlicens vid import av de produkter som avses i artikel 1. Denna licens utfärdas i enlighet med de villkor som uppställs i artiklarna 2–6 i kommissionens förordning (EG) nr 2553/97 av den 17

december 1997 om bestämmelser för utfärdande av importlicenser för vissa produkter med KN-numren 1701, 1702, 1703 och 1704 som omfattas av kumulation av ursprung mellan AVS-länderna och ULT (EGT L 349, s. 26), vilka skall gälla i tillämpliga delar.

- 27 Enligt artikel 3 i den ifrågasatta förordningen gäller den från och med den 1 oktober 2000 till och med den 28 februari 2001.

Förfarandet vid förstainstansrätten och den överklagade domen

- 28 Genom ansökningar som inkom till förstainstansrättens kansli den 27 oktober respektive den 20 november 2000 väckte Rica Foods och två andra bolag (nedan gemensamt kallade sökandena) med fabriker för bearbetning av socker i ULT (Aruba och Nederländska Antillerna) talan dels i syfte att uppnå ogiltigförklaring av den ifrågasatta förordningen, dels för att begära ersättning för den skada som sökandena påstod att de lidit till följd av att denna förordning hade införts (målen T-332/00 och T-350/00).
- 29 Genom beslut av ordföranden på förstainstansrättens tredje avdelning av den 15 mars och den 30 april 2001 tilläts Konungariket Nederländerna att intervensera i mål T-332/00 till stöd för Rica Foods yrkanden, medan Konungariket Spanien tilläts att intervensera till stöd för kommissionens yrkanden i målen T-332/00 och T-350/00.
- 30 Rica Foods anförde till stöd för sin talan bland annat tre grunder som avsåg åsidosättande av artikel 109.1 i ULT-beslutet, åsidosättande av proportionalitetsprincipen och åsidosättande av den förmånsbehandling som ULT åtnjuter enligt fördraget.

- 31 Förstainstansrätten förenade de tre målen varpå den i sin dom ogillade talan i dessa.
- 32 Vad särskilt gäller de tre ovannämnda grunderna drog förstainstansrätten nedan angivna slutsatser.

Grunden om åsidosättande av artikel 109.1 i ULT-beslutet

- 33 Enligt förstainstansrätten förfogar gemenskapsinstitutionerna över ett stort utrymme för skönsmässig bedömning vid tillämpningen av artikel 109 i ULT-beslutet. Eftersom gemenskapsinstitutionerna har ett sådant utrymme för skönsmässig bedömning måste gemenskapsdomstolens prövning begränsas till en kontroll av att det vid utövandet av denna behörighet inte har förekommit uppenbara fel eller maktmissbruk och att gemenskapsinstitutionerna inte uppenbart har överskridit gränserna för sitt utrymme för skönsmässig bedömning (domstolens dom av den 22 november 2001 i mål C-110/97, Nederländerna mot rådet, REG 2001, s. I-8763, punkt 61 och där angiven rättspraxis) (punkterna 66 och 67 i den överklagade domen).
- 34 Förstainstansrätten fann i detta fall att den ifrågavarande skyddsåtgärden omfattades av den andra situation som anges i artikel 109.1 i ULT-beslutet. Förstainstansrätten bekräftade även riktigheten i de omständigheter som anförts av kommissionen i skäl 4 i den ifrågasatta förordningen i syfte att motivera vidtagandet av denna åtgärd, enligt vilka med anledning av det överskott som rådde på marknaden varje ytterligare ton som importerades skulle leda till en ökning av exportbidragen som i sin tur skulle kunna leda till att de gränser överskreds som anges i WTO-avtalen (punkterna 75–86 i den överklagade domen). Förstainstansrätten ansåg att dessa omständigheter sammantagna visade att det fanns svårigheter i den mening som avses i denna bestämmelse (punkterna 89–103 i domen).

- 35 Förstainstansrätten fann vidare att kommissionen rimligen hade kunnat anse, såsom framgår av skäl 5 i den ifrågasatta förordningen, att den ökade import av socker och blandningar som omfattas av systemet för kumulation av ursprung mellan AVS och ULT riskerade att allvarligt störa den gemensamma organisationen av marknaden för socker (punkterna 104–141 i nämnda dom).

Grunden om åsidosättande av proportionalitetsprincipen

- 36 Sökandena framförde flera olika argument.
- 37 För det första borde rådet när det antog beslut 91/482 ha beaktat att importen av jordbruksprodukter till gemenskapen från ULT skulle kunna medföra ytterligare kostnader för den gemensamma jordbrukspolitikens budget. Ökningen av importen är en direkt konsekvens av ULT-beslutet.
- 38 Förstainstansrätten ansåg härvidlag att den omständigheten att en ökad import kunde förutses redan år 1991 saknade betydelse för bedömningen av om den skyddsåtgärd som vidtogs i februari år 2000 var ägnad och proportionerlig för att avhjälpa de svårigheter som har uppstått i den mening som avses i artikel 109.2 i ULT-beslutet (punkt 147 i den överklagade domen).
- 39 Sökandena gjorde för det andra gällande att kommissionen inte hade beaktat att ifrågavarande skyddsåtgärder var tillfälliga till sin karaktär.

- 40 Förstainstansrätten erinrade på denna punkt om det stora utrymme för skönsmässig bedömning som gemenskapsinstitutionerna har vid tillämpningen av artikel 109 i ULT-beslutet och fann att den ifrågasatta förordningen, vilken var tillämplig från den 1 oktober 2000 till den 28 februari 2001 och "som begränsade det fria tillträdet till gemenskapsmarknaden för socker med ursprung i ULT på ett sätt som var förenligt med den rådande situationen på denna marknad, samtidigt som förmånsbehandlingen av sockret bibehölls på ett sätt som överensstämde med de mål som ställts upp i ULT-beslutet ..., var ägnad att säkerställa att de mål som kommissionen strävade efter uppnåddes och [inte] gick ... utöver vad som var nödvändigt för att uppnå dessa" (punkterna 151–153 i den överklagade domen).
- 41 För det tredje riktade sökandena sin talan mot att kommissionen i den ifrågasatta förordningen inte uppgav skälen till att införandet av ett sådant minimipris som det som fastställts genom förordning nr 2423/1999 inte längre ansågs lämpligt för att uppnå det eftersträvade målet.
- 42 Förstainstansrätten anförde härvidlag att sökandena inte hade visat "att kommissionen genom att begränsa importen till gemenskapen av socker och blandningar som omfattas av kumulation av ursprung mellan EG och ULT till 4 848 ton under den ifrågasatta förordningens giltighetstid har vidtagit en uppenbart olämplig åtgärd eller gjort sig skyldig till en uppenbart oriktig bedömning av de omständigheter som den förfogade över vid antagandet av den ifrågasatta förordningen" och konstaterade i vart fall att "den import av socker som omfattas av kumulation av ursprung mellan EG och ULT var mer omfattande vid tidpunkten för den ifrågasatta förordningens antagande än vid tidpunkten för antagandet av förordning nr 2423/1999. Detta g[av] upphov till tvivel vad avser effektiviteten av den skyddsåtgärd som infördes genom den senare förordningen, nämligen ett minimipris på den importerade produkten i fråga" (punkterna 156 och 157 i den överklagade domen).
- 43 För det fjärde gjorde sökandena gällande att införandet av en maximigräns på 4 848 ton för socker avseende en period av fem månader stred mot proportionalitetsprincipen såtillvida att importen under år 1999 inte beaktades vid beräkningen av denna kvot och att de siffror som fastställdes var obegripliga och inte gjorde det möjligt att bedriva lönsam produktion från en enda fabrik för bearbetning av socker.

- 44 På denna punkt fann förstainstansrätten att kommissionen som skall företa en avvägning mellan skiljaktiga intressen rimligen hade kunnat, såsom framgår av skäl 8 i den ifrågasatta förordningen, fastställa ifrågavarande kvot på 4 848 ton på grundval av de största importvolymerna som hade konstaterats för de berörda produkterna under de tre åren närmast före år 1999, med hänsyn till den exponentiella ökningen av import till gemenskapen av socker och blandningar som omfattas av systemet för kumulation av ursprung mellan EG och ULT år 1999, vilken riskerade att medföra en försämring inom gemenskapens sockersektor (punkterna 164–174 i den överklagade domen).
- 45 Avslutningsvis hävdade sökandena att artikel 2.3 i den ifrågasatta förordningen, i vilken det stadgas att det ”till ansökan om importlicens skall bifogas en kopia på exportlicenser”, strider mot proportionalitetsprincipen.
- 46 Förstainstansrätten ansåg inte att detta argument kunde godtas med motiveringen att ”villkoret i den ifrågasatta förordningen ... gör det möjligt att kontrollera att de ansökningar om import som görs inom ramen för den ifrågasatta förordningen verkligen gäller socker som omfattas av kumulation av ursprung mellan EG och ULT” (punkt 176 i den överklagade domen).

Grunden om åsidosättande av den förmånsbehandling som produkter med ursprung i ULT åtnjuter

- 47 Förstainstansrätten ansåg härvidlag att det inte kan slås fast, enbart på grund av att en skyddsåtgärd vidtagits i enlighet med artikel 109 i ULT-beslutet, att det skett ett åsidosättande av den förmånsbehandling som produkter med ursprung i ULT åtnjuter eftersom denna åtgärd kan mildra eller upphäva de svårigheter som har uppstått. Förstainstansrätten konstaterade vidare att den ifrågasatta förordningen inte innehåller några maximigränser för import av socker från ULT inom ramen för de ordinarie bestämmelserna om ursprung, för det fall sådan produktion förekommer (punkterna 182–190 i den överklagade domen).

Överklagandet

- 48 Rica Foods har yrkat att domstolen skall
- förklara att överklagandet kan upptas till sakprövning, och
  - upphäva den överklagade domen och bifalla de yrkanden som framställts i första instans.
- 49 Kommissionen har yrkat att domstolen skall
- ogilla överklagandet, och
  - förplikta klaganden att ersätta rättegångskostnaderna i första instans.
- 50 Den spanska regeringen har yrkat att domstolen skall ogilla överklagandet och förplikta klaganden att ersätta rättegångskostnaderna.
- 51 Rica Foods har till stöd för sitt överklagande åberopat följande fem grunder:
- Åsidosättande av artikel 109.1 i ULT-beslutet, såvitt förstainstansrätten har tillerkänt gemenskapsinstitutionerna ett stort utrymme för skönsmässig bedömning vid tillämpningen av denna bestämmelse.

- Åsidosättande av motiveringskyldigheten.

- Åsidosättande av artikel 109.1 i ULT-beslutet, såvitt förstainstansrätten felaktigt betecknade omständigheter som kommissionen hade åberopat för att motivera vidtagandet av ifrågavarande skyddsåtgärd som "svårigheter" och "försämring" i den mening som avses i denna bestämmelse.

- Åsidosättande av artikel 109.2 i ULT-beslutet.

- Åsidosättande av den förmånsbehandling som ULT åtnjuter.

Den första grunden: Åsidosättande av artikel 109.1 i ULT-beslutet, såvitt gäller omfattningen av det utrymme för skönmässig bedömning som tillerkänns gemenskapsinstitutionerna

- 52 Rica Foods har genom den första grunden hävdade att förstainstansrätten missbedömt räckvidden av artikel 109.1 i ULT-beslutet genom att i punkt 66 i den överklagade domen tillerkänna kommissionen ett stort utrymme för skönmässig bedömning vid tillämpningen av denna bestämmelse. Denna punkt som innehåller ett undantag från den princip som uppställs i artikel 101.1 i samma beslut, enligt vilken det är förbjudet att påföra tull på import till gemenskapen av produkter med ursprung i ULT, borde nämligen ha blivit föremål för en strikt tolkning.

- 53 Enligt domstolens fasta rättspraxis har gemenskapsinstitutionerna ett stort utrymme för skönsmässig bedömning vid tillämpningen av artikel 109 i ULT-beslutet (se, för ett liknande resonemang, dom av den 11 februari 1999 i mål C-390/95 P, Antillean Rice Mills m.fl. mot kommissionen, REG 1999, s. I-769, punkt 48, domen i det ovannämnda målet Nederländerna mot rådet, punkt 61, och dom av den 22 november 2001 i mål C-301/97, Nederländerna mot rådet, REG 2001, s. I-8853, punkt 73).
- 54 Under dessa omständigheter måste gemenskapsdomstolens prövning begränsas till en kontroll av att det vid utövandet av denna befogenhet inte har förekommit uppenbara fel eller maktmissbruk och att gemenskapsinstitutionerna inte uppenbart har överskridit gränserna för sitt utrymme för skönsmässig bedömning (se domarna i de ovannämnda målen Antillean Rice Mills m.fl. mot kommissionen, punkt 48, Nederländerna mot rådet (C-110/97), punkt 62, och Nederländerna mot rådet (C-301/97), punkt 74).
- 55 En sådan mindre ingående kontroll från gemenskapsdomstolens sida blir i synnerhet aktuell när gemenskapsinstitutionerna, såsom i förevarande mål, har att göra en avvägning mellan skiljaktiga intressen och således måste välja en lösning inom ramen för de politiska val som ingår i deras ansvarsområden (se, för ett liknande resonemang, dom av den 8 februari 2000 i mål C-17/98, Emesa Sugar, REG 2000, s. I-675, punkt 53).
- 56 Av detta följer att förstainstansrätten i punkterna 66 och 67 i den överklagade domen gjorde en riktig tolkning av artikel 109.1 i ULT-beslutet.
- 57 Denna bestämmelses undantagskaraktär som är en naturlig följd av dess innehåll minskar på intet sätt omfattningen av det utrymme för skönsmässig bedömning som

kommissionen har när den inom ramen för sitt eget politiska ansvar har att göra svåra avvägningar mellan skiljaktiga intressen.

58 Följaktligen kan talan inte bifallas på den första grunden.

Den andra grunden: Åsidosättande av motiveringsskyldigheten

59 Rica Foods anser i sin andra grund att den överklagade domen är bristfälligt motiverad såtillvida att förstainstansrätten baserade sitt beslut på följande felaktiga eller obegripliga överväganden:

- Varje ytterligare import av socker med ursprung i ULT enligt systemet för kumulation av ursprung mellan EG och ULT skulle öka överskottet av socker på gemenskapsmarknaden.

- Denna ytterligare import skulle medföra högre kostnader för gemenskapsbudgeten.

60 Vad för det första beträffar skälen i den överklagade domen, enligt vilka import av socker som omfattas av kumulation av ursprung mellan EG och ULT skulle leda till

att överskottet av socker på den gemensamma marknaden ökade, skall det erinras om att domstolen enligt fast rättspraxis varken är behörig att fastställa vilka faktiska omständigheter som är relevanta eller, i princip, att bedöma den bevisning som förstainstansrätten har godtagit till stöd för dessa omständigheter. När bevisningen har förebringats på rätt sätt och när de allmänna rättsgrundsatser och processuella regler som är tillämpliga i fråga om bevisbördan och bevisningen har iakttagits, är det endast förstainstansrätten som skall bedöma vilket värde som uppgifterna i målet skall tillmätas (se, bland annat, dom av den 17 december 1998 i mål C-185/95 P, Baustahlgewebe mot kommissionen, REG 1998, s. I-8417, punkt 24). Med förbehåll för det fall då bevisningen missuppfattats, utgör denna bedömning således inte en rättsfråga som i sig är underställd domstolens kontroll (se, bland annat, dom av den 28 maj 1998 i mål C-8/95 P, New Holland Ford mot kommissionen, REG 1998, s. I-3175, punkt 26, av den 7 november 2002 i de förenade målen C-24/01 P och C-25/01 P, Glencore och Compagnie Continentale mot kommissionen, REG 2002, s. I-10119, punkt 65, och av den 8 maj 2003 i mål C-122/01 P, T. Port mot kommissionen, REG 2003, s. I-4261, punkt 27).

- 61 Det visar sig emellertid i detta mål att förstainstansrätten konstaterade
- i punkt 79 i den överklagade domen, på grundval av uppgifter i handlingarna i målet som förstainstansrätten hade tillgång till, att det finns ett överskott av socker på gemenskapsmarknaden,
  - i punkt 80 i denna dom att gemenskapen är skyldig att importera en viss mängd socker från tredjeland enligt WTO-avtalen, och
  - i punkt 81 i nämnda dom att under dessa omständigheter ”leder ytterligare import av socker som omfattas av systemet för kumulation av ursprung mellan

EG och ULT till att överskottet på socker på gemenskapsmarknaden ökar och till att den subventionerade exporten växer i storlek, såvida inte gemenskapens egen produktion av socker minskar”.

- 62 Härav drog förstainstansrätten slutsatsen i punkt 82 i den överklagade domen att ”kommissionen med rätta kunde göra bedömningen ... att '[a]ll import av socker ... därför [innebär] export av en motsvarande kvantitet socker som har producerats i gemenskapen, men som inte kan avsättas där”.
- 63 Det skall konstateras att förstainstansrättens bedömning av det ökade överskottet av socker på gemenskapsmarknaden utgör en bedömning som inte kan ifrågasättas inom ramen för ett överklagande eftersom klaganden såsom generaladvokaten påpekade i punkt 59 i sitt förslag till avgörande inte har visat eller ens gjort gällande att förstainstansrätten skulle ha missuppfattat bevisningen i målet.
- 64 Vad för övrigt gäller de påstådda ökade kostnaderna för gemenskapsbudgeten som den import av socker som omfattas av kumulation av ursprung mellan EG och ULT medför, har Rica Foods påpekat att bidragen till export av A-socker och B-socker i sin helhet finansierats av producenterna genom avgifter som övervältras på konsumenterna, och den omtvistade importen får således inga konsekvenser för gemenskapsbudgeten.

65 I detta avseende räcker det att konstatera att förstainstansrätten i punkterna 99-101 i den överklagade domen på intet sätt ansåg att den omtvistade importen medför ytterligare kostnader för gemenskapsbudgeten. Efter att ha

— erinrat i punkt 99 i den överklagade domen om att ”de svårigheter som tas upp i den ifrågasatta förordningen är den kraftigt ökade importen av socker eller blandningar som omfattas av kumulation av ursprung mellan EG och ULT, överskottet av socker på gemenskapsmarknaden, vilket ger upphov till subventionerad export, och gemenskapens skyldigheter enligt WTO-avtalen”, och

— bedömt i punkt 100 i denna dom att ”[ö]verskottet på gemenskapsmarknaden leder till att importerat socker från ULT ersätter gemenskapsproducerat socker [måste [d]etta socker ... exporteras om balansen inom den gemensamma organisationen av marknaden skall upprätthållas”,

konstaterade förstainstansrätten i punkt 101 i nämnda dom att ”även om exporten av gemenskapssocker till stor del finansieras av gemenskapens sockerindustri, och därmed av konsumenterna, begränsas subventioneringen av export i WTO-avtalen, oberoende av vem som i slutändan bär kostnaderna för dessa subventioner och ytterligare import skulle förvärra situationen på en marknad som redan lider av ett överskott”.

66 Med hänsyn till ovanstående överväganden kan talan inte bifallas på den andra grunden.

Den tredje grunden: Åsidosättande av artikel 109.1 i ULT-beslutet och innebörden i begreppen "svårigheter" och "försämring", i den mening som avses i denna bestämmelse

- 67 Rica Foods har i den tredje grunden hävdad att förstainstansrätten på ett felaktigt sätt betecknade omständigheter som kommissionen hade åberopat för att motivera antagandet av den ifrågasatta förordningen som "svårigheter" och "försämring", i den mening som avses i artikel 109.1 i ULT-beslutet. Dessa omständigheter var den ökade importen till gemenskapen av socker och av blandningar som omfattas av kumulation av ursprung mellan EG och ULT, produktionsöverskottet inom gemenskapen på den europeiska marknaden för socker, de skyldigheter som följer av WTO-avtalen och konsekvenserna för den gemensamma organisationen av marknaden för socker.
- 68 Rica Foods har för det första gjort gällande att förstainstansrätten missförstod de av kommissionen framförda motiveringarna när den i punkt 89 i den överklagade domen ansåg att kommissionen aldrig hade påstått att svårigheterna var för sig skulle kunna motivera vidtagandet av skyddsåtgärder, utan att de tvärtom var nära knutna till varandra.
- 69 Det framgår härvidlag av skälen 1, 4 och 5 i den ifrågasatta förordningen att kommissionen ansåg att kombinationen av olika faktorer, nämligen ökningen av den omtvistade importen, överskottet på gemenskapsmarknaden och den begränsning av exportbidragen som följer av WTO-avtalen låg till grund för svårigheter, i den mening som avses i artikel 109.1 i ULT-avtalet. Förstainstansrätten kan följaktligen inte anklagas för att ha missförstått de av kommissionen framförda motiveringarna till ifrågavarande skyddsåtgärd.
- 70 För det andra har Rica Foods hävdad att det kunde förutses och att gemenskapslagstiftaren även hade eftersträvat att ULT-beslutet skulle leda till att den omtvistade

importen utvecklades. Vidare förelåg de svårigheter och den försämring som kommissionen gjort gällande och som förstainstansrätten hade godtagit redan när beslut 91/482 antogs och, i vart fall, när det reviderades år 1997. Det råde inte endast ett överskott inom ramen för den gemensamma organisationen för marknaden för socker sedan år 1968, utan ny produktion och import hade sedan dess tillåtits vid upprepade tillfällen.

- 71 Mot denna bakgrund skulle förstainstansrätten inte ha kunnat betrakta dessa omständigheter som svårigheter som riskerade att framkalla "en försämring inom en sektor av gemenskapens verksamhet", i den mening som avses i artikel 109.1 i ULT-beslutet.
- 72 I det avseendet konstaterade förstainstansrätten i punkt 91 i den överklagade domen att importen till gemenskapen av socker och blandningar i form av oförädlat socker som omfattas av kumulation av ursprung mellan EG och ULT kraftigt har ökat sedan år 1997, det vill säga efter det att beslut 91/482 antogs, eller till och med efter det att det reviderades år 1997.
- 73 Även om det vidare skulle antas vara utrett att den kraftiga ökningen hade kunnat förutses vid tidpunkten för antagandet av beslut 91/482 eller att den till och med hade eftersträvats av gemenskapen kan inte denna omständighet, såsom generaladvokaten påpekade i punkt 81 i sitt förslag till avgörande, hindra kommissionen från att konstatera att ökningen med hänsyn till produktionsöverskottet inom gemenskapen och de skyldigheter som följer av WTO-avtalen utgjorde en källa till svårigheter i den mening som avses i artikel 109.1 i ULT-beslutet.

- 74 När förstainstansrätten bekräftade gemenskapens ståndpunkt i detta avseende i punkt 91 och följande punkter i den överklagade domen, missbedömde den således inte räckvidden av artikel 109.1 i ULT-beslutet.
- 75 För det tredje har Rica Foods i motsats till vad förstainstansrätten fann i punkt 106 i den överklagade domen, hävdade att den minskning av produktionskvoterna som orsakats av den omtvistade importen inte har påverkat inkomsterna för producenterna inom gemenskapen. Den enda följden av en sådan minskning är nämligen att producenterna inom gemenskapen har uppmuntrats att odla andra grödor som omfattas av ett annat skyddssystem för jordbruksprodukter.
- 76 Den möjlighet som gemenskapens producenter har haft att övergå till annan odling kan antagligen föranleda en omvärdering av förstainstansrättens bedömning i punkterna 104-140 i den överklagade domen av om det förelåg en försämring eller en risk för försämring inom en sektor av gemenskapens verksamhet. Det räcker emellertid att slå fast att Rica Foods inte har lagt fram några bevis inför förstainstansrätten till stöd för sina påståenden och att förstainstansrätten därför på goda grunder kunde underlåta att beakta dem.
- 77 Slutligen har Rica Foods gjort gällande att de kvantiteter socker och blandningar som importerades från ULT år 1999 uppgick till 0,320 procent (för socker) och 0,102 procent (för blandningar) av produktionen inom gemenskapen och således inte på allvar kunde innebära en risk för störningar i den gemensamma organisationen av marknaden för socker. Förstainstansrätten gjorde sig genom att påstå motsatsen skyldig till en felaktig rättstillämpning.
- 78 Domstolen erinrar om att det, såsom den framhöll i punkt 56 i målet i det ovannämnda målet Emesa Sugar, redan år 1997 förelåg ett överskott av betsockerproduktion inom gemenskapen i förhållande till de kvantiteter som konsumerades där. Till detta överskott kom det rörsocker som importerades från AVS-staterna för

att tillgodose den särskilda efterfrågan på denna vara och för att uppfylla gemenskapens skyldighet enligt de avtal som hade slutits inom ramen för WTO att importera en viss angiven kvantitet socker från tredjeländ. Dessutom var gemenskapen skyldig att subventionera sockerexporten, vilket skedde i form av exportbidrag och inom de gränser som föreskrevs i nämnda avtal. Under dessa omständigheter och med beaktande av den sedan år 1997 allt större ökningen av importen av socker från ULT, hade kommissionen, såsom förstainstansrätten med rätta slog fast i punkterna 93-96 i den överklagade domen, fog för att anse att varje ytterligare kvantitet socker, även en i förhållande till gemenskapsproduktionen obetydlig sådan, för vilken tillträde medgavs på gemenskapsmarknaden, skulle ha tvingat gemenskapsinstitutionerna att höja exportbidragen, inom de gränser som anges ovan. Alternativt skulle de ha tvingats att minska kvoterna för de europeiska producenterna, vilket skulle ha lett till störningar i den gemensamma organisationen av marknaden för socker, där jämvikten redan var vanskelig, och strida mot den gemensamma jordbrukspolitikens mål.

- 79 Med hänsyn till föregående överväganden kan talan inte bifallas på den tredje grunden.

Den fjärde grunden: Åsidosättande av artikel 109.2 i ULT-beslutet

- 80 Rica Foods hävdar i sin fjärde grund att förstainstansrätten i punkterna 142-177 i den överklagade domen har funnit att kommissionen inte åsidosatte den proportionalitetsprincip som anges i artikel 109.2 i ULT-beslutet när den begränsade importen av socker och av blandningar som omfattas av kumulation av ursprung mellan EG och ULT till 4 848 ton.

- 81 Det var nämligen omöjligt för kommissionen att, med hänsyn till de intressen som den avsåg att skydda, motivera den nivå som den omtvistade importen hade

begränsats till när en sådan nivå var försumbar i förhållande till gemenskapens produktion, import eller export och helt otillräcklig för att sockerindustrin i ULT skulle ha rimliga framtidsutsikter. Genom att inte medge att den påtvingade kvantitativa restriktionen var godtycklig och oförnuftig och saknade samband med de påstådda svårigheterna och försämringen, åsidosatte förstainstansrätten proportionalitetsprincipen.

82 I detta hänseende anges följande i artikel 109.2 i ULT-beslutet:

”[P]rioritet [skall] ges åt sådana åtgärder som så litet som möjligt stör associeringen och gemenskapens funktion. Dessa åtgärder skall inte överskrida gränserna för vad som är strikt nödvändigt för avhjälpan av de svårigheter som har uppstått.”

83 Såsom förstainstansrätten erinrade om i punkt 143 i den överklagade domen krävs enligt den proportionalitetsprincip som ingår bland gemenskapsrättens allmänna rättsprinciper att gemenskapsinstitutionernas rättsakter inte går utöver vad som är lämpligt och nödvändigt för att uppnå de legitima mål som eftersträvas med reglerna i fråga. Härvid gäller att när det finns flera lämpliga åtgärder att välja mellan skall den åtgärd användas som är minst betungande, och vållade olägenheter får inte vara orimliga i förhållande till de eftersträvide målen (dom av den 13 november 1990 i mål C-331/88, Fedesa m.fl., REG 1990, s. I-4023, punkt 13, och av den 5 oktober 1994 i de förenade målen C-133/93, C-300/93 och C-362/93, Crispoltoni m.fl., REG 1994, s. I-4863, punkt 41, samt domen i det ovannämnda målet Antillean Rice Mills m.fl. mot kommissionen, punkt 52, och dom av den 12 juli 2001 i mål C-189/01, Jippes m.fl., REG 2001, s. I-5689, punkt 81).

- 84 Vad beträffar domstolens kontroll av att denna princip iakttas skall det med hänsyn till att kommissionen i fråga om skyddsåtgärder har ett stort utrymme för skönsmässig bedömning konstateras att lagenligheten av en åtgärd som vidtagits på detta område, såsom förstainstansrätten med rätta erinrade om i punkt 150 i den överklagade domen, endast kan påverkas om åtgärden är uppenbart olämplig i förhållande till det mål som den berörda institutionen söker uppnå (se domarna i de ovannämnda målen Nederländerna mot rådet (C-301/97), punkt 145, Fedesa m.fl., punkt 14, Crispoltoni m.fl., punkt 42, och Jippes m.fl., punkt 82).
- 85 Förstainstansrätten fann härvidlag i punkt 152 i den överklagade domen att "kommissionen hade fog för bedömningen att det vid tidpunkten för antagandet av den ifrågasatta förordningen förelåg svårigheter som medförde en risk för försämring inom en sektor av gemenskapens verksamhet". Vidare framgår det av punkt 156 i nämnda dom att "sökandena ... emellertid inte [har] visat att kommissionen genom att begränsa importen till gemenskapen av socker och blandningar som omfattas av kumulation av ursprung mellan EG och ULT till 4 848 ton under den ifrågasatta förordningens giltighetstid har vidtagit en uppenbart olämplig åtgärd eller gjort sig skyldig till en uppenbart oriktig bedömning av de omständigheter som den förfogade över vid antagandet av den ifrågasatta förordningen".
- 86 När det särskilt gäller summan av den omtvistade kvoten, framgår det av skäl 8 i den ifrågasatta förordningen att denna sifferuppgift avser "summan av de största årliga importvolymerna som konstaterats för de berörda produkterna under de tre åren närmast före år 1999, det år då importen uppvisade exponentiell tillväxt". Efter att i punkterna 165 och 166 i den överklagade domen ha studerat den statistik som upprättats av Europeiska gemenskapernas statistikkontor (Eurostat) och de sifferuppgifter som kommissionen tillhandahållit, ansåg förstainstansrätten i punkt 168 i nämnda dom att kommissionen med fog kunde välja att inte använda år 1999 som referensår vid beräkningen av importkvoten. En sådan bedömning av faktiska omständigheter kan inte ifrågasättas inom ramen för ett överklagande såvida inte förstainstansrätten har missuppfattat bevisningen i målet.

- 87 Förstainstansrätten tillade i punkt 173 i den överklagade domen att ”kommissionen har beaktat sockerproducenterna i ULT och deras intressen genom att inte stoppa importen av socker inom ramen för systemet för kumulation av ursprung mellan EG och ULT helt och hållet. Tvärtom har kommissionen grundat kvoten på 4 848 ton i artikel 1 i den ifrågasatta förordningen på den mest omfattande importen av socker och blandningar under perioden 1996–1998.”
- 88 Domstolen konstaterar att Rica Foods inte på något sätt har kunnat visa att förstainstansrätten i sina överväganden har åsidosatt proportionalitetsprincipen och detta med beaktande av gränserna för den domstolskontroll som utövas inom ett område där kommissionen måste göra svåra avvägningar mellan skiljaktiga intressen.
- 89 Följaktligen kan talan inte heller bifallas på den fjärde grunden.

Den femte grunden: Åsidosättande av den förmånsbehandling som ULT åtnjuter

- 90 Rica Foods har i den femte grunden hävdad att förstainstansrätten när den i punkterna 178–191 i den överklagade domen underlät att beakta den betydande skillnad i behandling som den omtvistade åtgärden resulterade i mellan, å ena sidan, importen av varor med ursprung i AVS-staterna och de mest gynnade nationerna och även vissa andra tredjeländer och, å andra sidan, importen av varor med ursprung i ULT åsidosatte den förmånsbehandling som de sistnämnda åtnjuter.

- 91 Det framgår dock tydligt av punkterna 178–190 i den överklagade domen att förstainstansrätten beaktade Rica Foods argumentation när den redogjorde för skälen till att den ifrågasatta förordningen inte ledde till att AVS-staterna och tredjeländerna försattes i en mer fördelaktig konkurrenssituation än ULT.
- 92 I punkt 183 i den överklagade domen konstaterade förstainstansrätten att det i artikel 109 i ULT-beslutet just föreskrivs en möjlighet för kommissionen att vidta skyddsåtgärder under de omständigheter som anges i beslutet. Det faktum att kommissionen vidtog en sådan åtgärd i fråga om vissa varor med ursprung i ULT kan inte leda till ett ifrågasättande av den förmånsbehandling som varor med ursprung i dessa länder åtnjuter enligt artikel 101.1 i ULT-beslutet. En skyddsåtgärd är nämligen till sin natur en tillfällig undantagsåtgärd.
- 93 Vidare gäller den ifrågasatta förordningen, såsom förstainstansrätten framhöll i punkt 185 i den överklagade domen, enbart socker och blandningar som importeras enligt systemet för kumulation av ursprung mellan EG och ULT. Det saknas nämligen maximigränser i den ifrågasatta förordningen för import av socker från ULT inom ramen för de ordinarie bestämmelserna om ursprung, för det fall en sådan produktion förekommer.
- 94 Rica Foods har inte angett skälen till att förstainstansrättens resonemang, som har sammanfattats på detta sätt, skulle utgöra felaktig rättstillämpning.
- 95 Eftersom talan inte heller kan bifallas på den femte grunden skall överklagandet ogillas.

Rättegångskostnader

- 96 Enligt artikel 69.2 i rättegångsreglerna, som enligt artikel 118 skall tillämpas i mål om överklagande, skall tappande part förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna, om detta har yrkats. Kommissionen har yrkat att Rica Foods, som har tappat målet, skall förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna. Rica Foods skall därför ersätta rättegångskostnaderna. Konungariket Spanien som intervenerat till stöd för klagandens yrkanden skall i enlighet med artikel 69.4 i rättegångsreglerna, som likaledes enligt artikel 118 är tillämpliga i mål om överklagande, bära sina rättegångskostnader.

På dessa grunder beslutar domstolen (andra avdelningen) följande dom:

- 1) **Överklagandet ogillas.**
- 2) **Rica Foods (Free Zone) NV skall ersätta rättegångskostnaderna.**
- 3) **Konungariket Spanien skall bära sina rättegångskostnader.**

Underskrifter